

KARVIŲ MELŽIMO GREIČIO PAVELDIMUMO IR FENOTIPINĖS BEI GENETINĖS KORELIACIJOS SU PRODUKTYVUMU, PIENO SUDĖTIMI IR SOMATINĖMIS LĄSTELĖMIS TYRIMAI

Vida Juozaitienė, Renata Japertienė

Lietuvos veterinarijos akademija, Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas

el. paštas: biometrija@lva.lt

Santrauka. Ištirtos 2799 juodmargių karvių iš 13 ūkių melžimo savybės. Melžimo greičio paveldimumo koeficientai vertinti modeliui taikant fiksuotą laktacijos ir atsitiktinį laktacijos dienos, bandos–metų–sezono bei adityvinių-genetinių buliaus (tėvo) poveikį. Tirtų požymių paveldimumas svyravo nuo 0,118 iki 0,232. Karvių melžimo savybių fenotipinės koreliacijos koeficientai teigiami ir statistiškai reikšmingi ($p < 0,001$). Pieno kiekis statistiškai patikimai teigiamai koreliavo ($p < 0,001$) su melžimo savybėmis ($r_p = 0,179–0,442$). Somatinių ląstelių skaičius (SLS) karvių piene neigiamai statistiškai patikimai koreliavo su didžiausia pieno tekėjimo srove ir melžimo greičiu ($r_p = -0,039$; $p < 0,05$). Genetinės koreliacijos tyrimai rodo, kad tarp melžimo savybių yra glaudūs teigiami genetiniai ryšiai ($r_g = 0,673–0,872$; $p < 0,001$). Su karvių pieningumu melžimo greičio rodikliai koreliavo teigiamai ($r_g = 0,290–0,421$; $p < 0,001$). Genetinė somatinių ląstelių skaičiaus karvių piene koreliacija su melžimo savybėmis buvo neženkliai teigiama ir statistiškai patikima ($r_g = 0,024–0,031$; $p < 0,05$). Apibendrinant tyrimų duomenis galima teigti, kad šalyje tikslinga atlikti masinę karvių selekciją ir genetinį vertinimą BLUP metodu pagal melžimo savybes.

Raktažodžiai: melžimo greitis, pieno tekėjimo srovė, somatinės ląstelės, paveldimumas, genetinė koreliacija.